

158

אוניברסיטת חיפה
 החוג למשפטים
 דיני משפחה
 2050.250.X.01
 סמסטר א' - מועד א - תשנ"ו
 26.1.96

המרבח: פרופ' מיכאל קוריאנאלדי

הנחיות:

1. משך הבחינה: שלוש שעות.
2. מותר להכניס כל חומר שהוא.
3. נמק בקיצור את תשובתך וציין את הבסיס לכך, בצירוף איזכור האסמכתאות הנוגעות לענין מן ההלכה, התקיקה והפסיקה (נא להמנע מציטוט קטעים שלמים).
4. נא לכתוב בקיצור ולענין בלבד, על פי הנתונים הנוכחיים שבשאלה.
5. כל השאלות חובה. נא לכתוב כל שאלה בעמוד נפרד ובכתב קריא וברור.
6. המסקל של הבחינה בציון הסופי הוא 85% וכל פן שה"כ הנקודות בכל השאלות יחד הוא 85% וההמרש של 15% יחושב למי הציון של העבודה בכתב.

בהצלחה!

שאלה א' (35%, הזמן המומלץ: שעה ורבע)

שמעון ודינה, יהודים, נישאו במקום מושבם בשעת הנישואין - פלץ, כדת משה וישראל, בדרך שאינה מוכרת למי חוקי אותה מדינה. נולד להם בן, יוסף, אך נישואיהם ואף אבהות שמעון על הבן לא נרשמו שם. שמעון ודינה עלו לישראל יחד עם הבן.

בארץ, משרד הפנים סירב לרשום את שמעון ודינה כנשואים, ואף אבהות שמעון על הבן יוסף לא נרשמה במירשם האוכלוסין.

שמעון עזב את דירתם המשותפת והגיש לביה"ד הרבני בחיפה תביעת גירושין, שבה העלה את נושא מזונות דינה, וכן את אבהותו על הבן יוסף, מזונות הבן והחזקת הבן ברשותו, עם הסדר בקודים לדינה. לעומת זאת, דינה הגישה לאחר מכן, בשמה ובשם הבן יוסף, תביעה לבית המשפט המחוזי בחיפה, שכללה עתירה לפסק דין:

- א. כי שמעון ודינה נשואים כדת משה וישראל.
- ב. לחייב את שמעון במזונות דינה.
- ג. כי שמעון הוא אביו של יוסף.
- ד. החזקת הבן יוסף אצל דינה, עם הסדר בקודים לשמעון.
- ה. לחייב את שמעון במזונות הבן, יוסף.

דינה טוענת כי בית הדין הרבני אינו מוסמך לדון בתביעת שמעון. ביה"ד הרבני דחה את התנגדות דינה, והורה על שביעת הוכחות ככל הענינים, ואילו שמעון טוען, כי בית המשפט המחוזי אינו מוסמך לדון בתביעת דינה הנ"ל.

עליך להשיב על השאלות הבאות:

- א. מה יחליט בית המשפט המחוזי בשאלת סמכותו לדון בכל אחת מהעתירות הנ"ל.
- ב. האם תשובתך תשתנה במקרה שדינה הקדימה את הגשת תביעתה לבית משפט למני תביעת שמעון?
- ג. האם דינה זכאית למזונות משמעון? (דון בשאלה הן מבחינתו של בית המשפט, והן מבחינתו של בית הדין הרבני).
- התשובותיך עליך לדון בטענות המשפטיות האפשריות של הצדדים, ולחזות דעתך בדבר פסק הדין שינתן, בצירוף נימוקים ואסמכתאות מן המקורות שלפניהם (אקיקה, פסיקה והלכה).

שאלה ב (30%, הזמן המומלץ: שעה אחת)

אברהם ושרה יהודים, תושבי ישראל, נסעו לחו"ל ונישאו בנישואין אזרחיים. בשוכם לישראל הם נרשמו במרשם האוכלוסין כנשואים. לאחר תקופה של חיים משותפים שבהם נולד להם בן, נתגלעו שסכסוכים ביניהם והם כבר חיים בנפרד תקופה של 3 שנים. אברהם הגיש נגד שרה תביעת גרושין לבית הדין הרבני האזורי, לחייב את שרה לקבל גס. לאחר דיונים ממושכים ניתן ע"י בית הדין הרבני פסק דין בזו הלשון:

"הצדדים רשומים במרשם האוכלוסין כזוג נשוי. מכיון שחם חיים במירוד זמן ממושך מבלי שנראה שיש סיכוי להחזרת שלום בית ביניהם, נעתרנו לתביעה וניתן פסק דין המחייב את הצדדים להיפרד בגט פיטורין מספק. האשה מסרבת לציית לפסק הדין מתוך נקמנות גרידא ולסיכך הבעל זכאי לקבל היתר נישואין."

שרה הגישה ערעור לביה"ד הרבני הגדול והערעור נדחה. נשיא בית הדין הרבני הגדול אישר את היתר הנישואין. שרה עתרה לבג"צ. מה יחליט בג"צ בענין תסקיות היתר הנישואין שניתנו לבעל.

במהלך תשובתך עליך לדון בקיצור בשאלות ההלכתיות והמשפטיות המתעוררות במקרה זה ובטענות האפשריות של שני הצדדים, בצירוף אסמכתאות פסיקיות שלמדת.

שאלה ג' (20%, הזמן המומלץ: 45 דקות)

יעקב, נשא לאשה נערה, רחל, בת המט עשרה וחצי. יעקב חייל הם יהודים והקידושין נערכו באופן פורמלי, לפי דין תורה.

הסבר את התוצאות המשפטיות של הקידושין הנ"ל, מבחינת כל ההיבטים הרלוונטיים, לרבות שאלת התוקף המשפטי ומרשם האוכלוסין של נישואין אלה. עליך ללחץ את תשובתך באיזכור המקורות הנוגעים לענין.